

för studenter med utländsk examen. Avslutningsvis kan sägas att det är mycket glädjande att de båda författarna återkommit med en ny och uppdaterad upplaga av sin bok. Det visar både på ett enträget och gediget historiskt arbete men även på förmågor att sprida denna kunskap vidare. Just så: en god lärobok.

Jörgen Lundälv
docent i socialt arbete vid Göteborgs universitet,
docent i trafikmedicin vid Umeå universitet.

Biopsykosocialt perspektiv om funktionshinder – en antologi om att leva som andra

Recenserad bok: *Leva som andra. Ett biopsykosocialt perspektiv på funktionsnedsättning och funktionshinder*

Författare: Lisa Kilman, Josefine Andin, Håkan Hua och Jerker Rönnberg (red.)

Förlag: Studentlitteratur, Lund, 2021

En ny bokantologi inom funktionshinderområdet är ett välkommet bidrag då boken *”Leva som andra. Ett biopsykosocialt perspektiv på funktionsnedsättning och funktionshinder”* utgår från både multidisciplinära perspektiv, helhetsperspektiv och ett biopsykosocialt perspektiv. Boken som är en antologi består av totalt 20 kapitel som är författade av 30 författare. De har alla olika bakgrunder som författare: universitetslärare, forskare, doktorand, kliniskt verksamma, journalist, debattör och politiker. Lisa Kilman, Josefine Andin, Håkan Hua och Jerker Rönnberg är redaktörer för antologin och representerar flera olika ämnen som pedagogik, handikappvetenskap och psykologi.

I bokens förord skriver redaktörerna att utgångspunkten i texten är det biopsykosocialt perspektiv. De skriver: ”Det är ett tvärvetenskapligt synsätt där författarna integrerar forskning från biologiska, psykologiska och sociala nivåer för att utveckla kunskap om funktionsnedsättning och funktionshinder. De biologiska, psykologiska och sociala nivåerna kan sammantaget och som komplement till varandra ge ett helhetsperspektiv av vad det kan innebära att ha en funktionsnedsättning i en funktionshindrande miljö” (s.17). I en prolog får läsaren möta Frida Ingha och hennes syn på livet och att leva med flera olika funktionsnedsättningar. Prologen är intressant att läsa och baseras på öppna frågor där hon ges utrymme för berättelser och beskrivningar. Det är också en mycket bra upptakt till själva boken.

Antologin är rikligt uppbyggd med beskrivningar, tabeller, figurer och svartvita fotografier. Detta sammantaget gör det lätt för läsaren att både läsa och

förstå innehållet i boken. Bland annat illustreras det perifera nervsystemet, ögats och örats uppbyggnad och teckenspråk för att bara nämna några av illustrationerna. Boken består av fyra olika delar; 1) ”Biopsykosocialt perspektiv”, 2) ”Den vertikala dimensionen”, 3) ”Den horisontella dimensionen”, 4) ”Dåtid, nutid och framtid”. I den första delen behandlas de olika nivåerna inom det biopsykosociala synsättet. Här ingår även två kapitel om kunskapsutveckling respektive tvärvetenskaplig forskningsmetod. I den andra delen (den vertikala dimensionen) får läsaren möta autismspektrumtillstånd, intellektuell funktionsnedsättning, hörselnedsättningar, depression, kognitiv funktionsnedsättning, läs- och skrivsvårigheter och ryggmärgsskada. Del III (den horisontella dimensionen) består av fem kapitel som behandlar inlevelseförmåga hos barn med funktionsnedsättning, arbetsminne, tillgänglighet och tekniska hjälpmedel, teckenspråk och kognition och delaktighet. Bokens fjärde och avslutande del beskriver funktionshinderforskningen (Dåtid, nutid och framtid). I denna del ingår historia, samhällsstöd och utmaningar. I slutet av boken finns ett sakregister som underlättar för läsaren att söka sig fram mellan avsnitten. Det här är en omfattande antologi där läsaren inte lämnas ensam utan författarna ger tydliga och pedagogiska beskrivningar av såväl teoretiska begrepp, perspektiv som mer allmänna beskrivningar. Efter varje kapitel återfinns litteraturreferenser för den som vill förkovra och fördjupa sig ytterligare. De 20 kapitlen innehåller totalt 495 hänvisande referenser på både svenska och engelska språket. Här återfinns såväl litteratur inom funktionshinderområdet som rapporter, vetenskapliga artiklar som biografier. Styrkan med boken är dess bredd, tvärvetenskaplighet och sakkunskap hos ett stort antal författare och forskare inom området. Det här en viktig bok som kommer att vara användbar för såväl yrkesverksamma inom skilda professioner som studerande inom flera ämnen och discipliner inom den högre utbildningen. Men antologin vänder sig också till dem i familj, skola och det dagliga livet som är intresserade av frågor om funktionsnedsättningar och funktionshinder. Det här är en bok som fyller ett tomrum inom funktionshinderområdet eftersom den dels behandlar biopsykosociala perspektiv men också att den lyfter fram behovet av tvärvetenskapliga perspektiv och forskning. Redaktörerna har tillsammans med kapitelförfattarna lyckats väl med att skapa en tankeväckande och inspirerande kunskapsantologi som kommer att kunna läsas av många. Förhoppningsvis kommer den också att kunna utgöra en grund för både diskussioner och debatter om funktionshinderfrågor på olika nivåer i samhället.

*Jörgen Lundälv
docent i socialt arbete vid Göteborgs universitet,
docent i trafikmedicin vid Umeå universitet.*